

TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE
M. A. (PARANGAT) SOCIAL SCIENCES (POLITICAL SCIENCE)
EXAMINATION: DECEMBER – 2025
SECOND SEMESTER

Subject: Political Process of Maharashtra (POLMJE-202)

Date: 16/12/2025

Total marks: 60

Time: 10.00 am to 12.30 pm

- Instructions:** 1) Attempt all Questions as per the Instructions.
2) Figures to the right indicate full marks.
3) Answer should be precise and to the point.

- Q. 1) Answer any TWO of the following questions in 500 words. (2X15 marks) (30)**
1. Discuss the significance of the slogan "Maharashtra Dharma."
2. How does the formation of Maharashtra affect its relations with neighboring States?
3. Discuss the relationship between Maratha and Dalit Communities in Maharashtra.
- Q. 2) Answer any TWO of the following questions in 300 words. (2X10 marks) (20)**
1. How do caste dynamics influence election results in Maharashtra?
2. Describe the political significance of Urbanization in Maharashtra.
3. How does cooperative banks contributed to Maharashtra's Economic Development?
- Q. 3) Answer any TWO of the following questions in 100 words. (2X5 marks) (10)**
a. Discuss the role of literature and culture in the Dalit Panthers Movement.
b. How does the Shetkari Sanghatna influences Agricultural Policy in Maharashtra?
c. How does caste politics evolved in Maharashtra since independence?

मराठी रूपांतर

सूचना : १) दिलेल्या सूचनेनुसार सर्व प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

२) उजवीकडील तक्त्यातील आकडे पूर्ण गुण दर्शवितात.

३) उत्तरे अचूक आणि मुद्देसुद असावे.

- प्र. १) खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे ५०० शब्दांमध्ये लिहा. (२ X १५) (३०)**
१. महाराष्ट्र धर्म या घोषणेचे महत्त्व स्पष्ट करा.
२. महाराष्ट्र राज्याच्या निर्मितीमुळे शेजारील राज्यांशी असलेले संबंध कसे बदलले?
३. महाराष्ट्रातील मराठा आणि दलित समाजातील संबंधांवर चर्चा करा.
- प्र. २) खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे ३०० शब्दात लिहा. (२ X १०) (२०)**
१. महाराष्ट्रातील जातीय समीकरणे निवडणूक निकालांवर कसा प्रभाव टाकतात?
२. महाराष्ट्रातील नागरीकरणाचे राजकीय महत्त्व स्पष्ट करा.
३. महाराष्ट्राच्या आर्थिक विकासात सहकारी बँकांचे योगदान स्पष्ट करा.
- प्र. ३) खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे १०० शब्दात लिहा. (२ X ०५) (१०)**
अ) दलित पँथर्स आंदोलनात साहित्य आणि संस्कृतीची भूमिका स्पष्ट करा.
ब) शेतकरी संघटनेने महाराष्ट्राच्या कृषी धोरणावर कसा प्रभाव टाकला? - स्पष्ट करा.
क) स्वातंत्र्यानंतर महाराष्ट्रातील जातीय राजकारणात कोणते बदल झाले आहेत?